

"El model policíac és irreversible"

Xavier Pomés (46 anys), conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya i per tant màxim responsable de la que, d'aquí a deu anys, pretén ser la principal policia del Principat. El seu nomenament va ser una sorpresa, especialment -diu- per a ell mateix. Ara es confessa a gust en el càrrec: "No em sento un conseller interí."

Acaba de complir cent dies com a conseller de Governació, després d'ocupar durant dos anys la Direcció General de Seguretat Ciutadana. S'ha trobat a les mans el pastís que els anteriors consellers no van poder, no van voler o no van tenir temps de tastar, segons els casos: el desplegament dels mossos d'esquadra en tot el territori del Principat.

—*Li molesta que diguin de vostè que no té perfil polític i que és un tècnic?*

—No, de cap manera. Jo lleigeixo els diaris i sóc conscient que em diuen això però no em preocupa.

—*Però tenen raó els que ho diuen?*

—Al final, penso que el que s'ha de jutjar no és l'estil sinó el que realment s'ha fet. Jo haig de prendre decisions sobre com ha de ser la policia de Catalunya, i això, és política, forma part de les decisions d'un govern. Sí o no? Doncs ja està. Aquesta etiqueta no em preocupa. Em preocuparia que diguessin que no sóc un home honest.

—*El que sí que és cert és que fa dos anys li diuen que seria conseller de Governació i no s'ho creu...*

—De segur. Mai m'havia passat per la imaginació que pogués ser conseller de Governació. És més: fa cinc mesos, al desembre, tampoc se m'hagués passat pel cap. Jo estava a Sanitat. En un moment donat em demanen que vagi a Seguretat Ciutadana i jo pensava que allò significaria un cert parèntesi en la meva trajectòria en el món de la sanitat. Aquest era el meu esquema. Però la veritat és que en aquests moments ja no tinc esquema.

—*L'han forçat a canviar-lo?*

—No, no, vull dir que ara tinc molt clar que sóc el conseller de Governació i que tinc un grau de responsabilitat molt important precisament en el moment que Governació entra en una fase històrica.

—*A vostè li toca aplicar els acords sobre policia signats a la Junta de Seguretat. Són uns bons acords?*

—Són els millors acords que hi ha hagut fins ara, la qual cosa no vol dir que considerem que són els acords definitius, i la prova és que ara negociem la qüestió del trànsit, que en principi és una competència de l'estat.

No podem negar que des de la creació del cos de mossos fins arribar a aquests acords han passat onze anys difícils, amb situacions fins i tot desmoralitzadores per al col·lectiu dels mossos, però jo penso que els d'ara són uns bons acords.

—*Defineixen un model de policia per a Catalunya?*

—Sens dubte. Un model de substitució, que en els propers mesos estic convençut que s'anirà fent evident. El que passa és que hem optat per un procés diferent al basc. Allà van començar desplegant la policia de trànsit, que els permeté fer una primera fotografia, una primera imatge, era evident que hi havia un canvi. Aquí, abans del caramel, ens hem hagut d'empassar les presons.

—*Vostè diu que és un model de substitució, però hi ha indicis que indiquen el contrari. A Osona, on s'ha complert la primera fase de l'acord, hi continua havent si fa no fa el mateix nombre de policies nacionals, amb la diferència que ara diuen que estan ociosos. Amb les mans a les butxaques.*

—Una anàlisi superficial podria donar aquesta impressió. Realment comença a haver-hi algun policia nacional menys a la comissaria de Vic. El que passa és que el Ministeri ha de procedir a redistribuir la seva plantilla. Això s'anirà veient, i es veurà com tanquen casernes de la guàrdia civil, i que policies nacionals se'n van. El que passa és que això ha coincidit amb les eleccions sindicals a la policia, i determinats sindicats han utilitzat electoralment el tema de la comissaria de Vic.

Quan el ministre Belloch va venir a Barcelona l'altre dia jo li vaig dir que aquesta tardor, quan comencem els desplegaments a la Selva i al Ripollès, cal que s'hagi produït realment i visiblement una substitució a la comarca d'Osona. Estic convençut que es produirà.

—*Perquè la substitució és cosa de dos, i si un no hi juga el que hi ha és superpoblació policíaca...*

—La Generalitat té molt clar quines són les funcions que han de fer les forces de seguretat de l'estat en aquelles comarques on es despleguen els mossos. Altra cosa és definir quants efectius d'aquests cossos fan falta per

exercir aquestes competències. En això, no hi hem entrat, hem decidit que són ells els que s'han d'organitzar.

—Però així obren la porta a la superpoblació...

—Si al final resulta que per fer les noves funcions que els corresponen necessiten la mateixa gent que ja tenien abans, això resultaria políticament inacceptable i econòmicament impresentable. Estic segur que això no passarà. El que passa és que la maquinària de l'estat és molt feixuga, i moure-la és molt difícil. Els policies i els guàrdies civils no són embalums que pots portar d'un costat a l'altre. Quan desplegem la vuitena o la novena comarca, això ja rutil·larà totalment. Si ens tornem a veure d'aquí uns mesos estic convençut que em dirà: "tenia vostè raó".

—Això lliga amb el finançament. Com es paga la substitució?

—A mesura que anem substituint, hem de rebre les transferències econòmiques corresponents a la feina que deixa de fer la policia de l'estat i passem a fer nosaltres. No crec que l'estat es pugui permetre el luxe de pagar dues persones per fer la mateixa feina.

—Qui paga la diferència entre el sou d'un policia nacional i el d'un mossos d'esquadra?

—Fins ara la Generalitat.

—I a partir d'ara?

—S'ha de veure. Durant un període de temps els salaris dels membres de les forces de seguretat de l'estat s'aniran adequant a la realitat.

—Vol dir que els dels mossos quedaran congelats?

—No. Seguirà el procés normal com a funcionaris de la Generalitat. Cada any, el que toqui. En canvi, els sous dels policies i guàrdies civils pujaran amb més agilitat. En aquests moments, aquest és un dels temes que preocupen més el Ministeri.

—El malestar entre els policies espanyols és una bomba de rellotgeria per al model policíac català?

—No, al contrari. Molts ho veuen com una gran oportunitat de reclamar equiparació amb els mossos en les condicions laborals. En tot cas, el seu malestar no és contra els mossos d'esquadra sinó que és el malestar lògic d'una persona que considera que no està prou ben retribuïda en la seva feina.

—El cap superior de policia de Barcelona, Túbal Fernández, s'ha permès de dir que el policia que no vulgui marxar de Catalunya no marxarà. Pregunta: el model policíac d'aquest país depèn de la voluntat individual de cada policia?

—No, no, no. A veure: aquesta frase s'ha de llegir en el seu context. En un determinat moment hi havia gent que d'una manera interessada feia córrer entre els agents de l'escala

“Negotegòricament qualsevol rumor que digui que els mossos d'esquadra quedaran colonitzats per comandaments de les forces de seguretat de l'estat.”

bàsica de la policia estatal que amb el nou model s'expulsava de Catalunya les forces de seguretat de l'estat. La veritat és que la majoria de gent de l'escala bàsica té interès a retornar al seu lloc d'origen, per raons familiars o econòmiques.

—Vol dir que la frase de Túbal Fernández té trampa perquè ell sap perfectament que la majoria volen marxar?

—Més o menys. Ell el que diu als seus agents és: escolti, si vostè no vol marxar, hi ha feines que continuarem fent i vostè hi pot participar. Però cal tenir en compte un factor important. El desplegament dels mossos es farà en vuit anys. Cada any, hi ha aproximadament 560 policies que causen baixa a Catalunya per jubilació o altres motius. Si no es convoquen concursos per cobrir aquestes places a Catalunya, d'aquí a vuit anys hi haurà uns 4.500 policies nacionals menys al Principat. Això, comptant només les baixes naturals. Si hi afegim aquells que voluntàriament, per concurs de trasllat, se'n van a altres llocs de l'estat, pots sumar i t'adones que cada promoció de 800 mossos que convoquem cobrirà el forat que deixen els altres.

—Per què no s'ha aprofitat la conjuntura per modificar la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, quan tothom sap que ha estat l'entrebanc principal per al desenvolupament dels mossos durant tots aquests anys?

—Perquè s'ha considerat que era més necessari anar per la via d'un acord de la Junta de Seguretat.

—Més necessari o més ràpid?

—Les dues coses. I més important, perquè la Junta de Seguretat és un organisme previst per l'Estatut d'autonomia. L'Estatut forma part del bloc de constitucionalitat i per tant està per damunt d'una llei orgànica, malgrat que a algú li agradaria que l'Estatut fos menys que una circular del ministeri.

—Un govern del Partit Popular pot convertir els acords de la Junta de Seguretat en paper mullat?

—Jo he parlat amb gent del PP de Catalunya, i en privat em diuen que no són desfavorables a aquest model policíac.

—Però una cosa és el que digui el PP de Catalunya en privat i una altra el que digui el PP de Madrid, que és el que mana.

—De partits populars n'hi ha molts. Ja veurem al final, si és que arriben a la responsabilitat de governar, com actuen. En qualsevol cas, això són hipòtesis. Jo treballo amb realitats. I continuo dient que aquest model és irreversible.

—Dibuixi'm l'escenari policíac de Catalunya d'aquí a quinze anys.

—D'aquí a quinze anys Catalunya té tres cossos de policia. Un de majoritari, que és el

cos de policia territorial i seguretat ciutadana, i aquest és la policia de la Generalitat-mossos d'esquadra. Un segon cos de polícies locals en determinades localitats, coordinades amb els mossos d'esquadra, que exerceixen les seves competències segons el tipus de municipi i les circumstàncies. I un tercer cos que és la policia de l'estat, que es dedica a les qüestions extra i supracomunitàries. Per cert, aquest model és el que teòricament s'adoptarà a totes les comunitats autònomes, amb les variants necessàries en cada cas.

—Per entendre'ns, el que avui és el 091...

—Serà el 088. 085 significa: "salvament i bombers" i 088: "policia."

—L'estructura de comandaments dels mossos estarà formada per persones procedents dels cossos i forces de seguretat de l'estat? Hi ha hagut rumors que indicaven que estaven negociant el fitxatge d'un guàrdia civil...

—No. Durant l'any 1995 no es convocarà cap plaça de comissari. Seguirem la política de comandaments iniciada, que consisteix a treure els comandaments des de la base del cos. Fins el nivell de sots-inspector, la llei diu que les places s'han d'omplir en promoció interna. A partir d'inspector poden venir de dins i de fora, i potser aquest anys convocarem alguna plaça d'inspector. I quan tindrem inspectors començarem a convocar alguna plaça d'intendent. Llavors és quan hauré de veure si la donem a algú del cos o hi ha algú del cos nacional de policia que per les seves característiques professionals, i sobretot el seu perfil, encaixa amb el que significa la policia de la Generalitat. Vull negar categòricament qualsevol rumor que digui que els mossos d'esquadra quedaran colonitzats per comandaments de les forces de seguretat de l'estat.

—Vostè ha dit que la policia de la Generalitat no tindrà fons reservats. Serà l'única policia occidental que no disposa d'aquest tipus de partides?

—Si a mi em pregunten, en ple safareig dels fons reservats a Madrid, si jo vull tenir fons reservats, és obvi que haig de dir que no. En aquells moments deien que els fons reservats servien per pagar sobresous, per finançar parents, comprar apartaments... és obvi que havia de contestar que no. Una altra cosa és disposar d'uns fons que facin més operativa la feina de la policia, que cal tenir-ne.

—**Quan quedarà definitivament clar que els mossos també són policia judicial?**

—**Això ja està claríssim ara.**

—**No caldrà tocar la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat?**

—**Per aquest tema no. Això no vol dir que igualment no s'hagi de reformar, ja que és una llei que va néixer desfada.**

—**Amb els vots de CiU...**

—**En aquell moment, sí.**

—*Té ganes que hi hagi eleccions sindicals als mossos d'esquadra?*

—Jo tinc ganes de tenir uns sindicats al davant que siguin majoritàriament representatius. Des que vaig entrar com a director general de Seguretat Ciutadana he volgut que es fessin aquestes eleccions. En canvi, hi ha hagut algun sindicat que no hi estava tan interessat, potser per por de descobrir que és molt minoritari.

—*Catalunya serà convertida en província única?*

—Nosaltres no ens movem de la nostra posició. Hem de promoure una reforma de la llei electoral, perquè amb l'actual llei si Catalunya fos província única perdríem pes en les institucions de l'estat. La nostra línia comporta un reforçament de les comarques i els consells comarcals, i per tant a mig i llarg termini la desaparició de les diputacions.

—*La seva predecessora, Maria Eugènia Cuenca, el dia del seu comiat va destitjar-li "bon temps". Vol dir que aquest estiu tornem a estar en mans de la meteorologia?*

—No. Això va ser un comentari simpàtic de l'anterior consellera. L'estiu passat vam patir unes condicions excepcionalment dolentes. Hi ha uns factors externs que hi influeixen. A partir de l'experiència de l'any passat, hem introduït elements de correcció, però si tornem a tenir un estiu com el de l'any passat, tornarem a patir.

—*Amb Maria Eugènia Cuenca s'ha comès una injustícia?*

—Ella va portar tres lleis fonamentals al Parlament: policia de la Generalitat, Bombers i Funció Pública. Això se li ha de reconèixer, i el balanç és altament positiu.

—*El fet és que ha sortit del càrrec molt castigada.*

—La premsa ha estat molt incisiva amb ella, i jo diria que sense raó. I no m'agradaria creure que fos per una cosa...

—*Perquè és dona?*

—Sí. Tinc la sensació que s'hi han fixat més. Hi he treballat dos anys i he treballat bé. Ella té el mèrit de la negociació dels acords sobre la policia.

—*Se sent un conseller interí?*

—En absolut. Jo sempre tinc les coses planificades a tres anys vista, i pensades a cinc.

—*I està disposat a baixar a les clavegures?*

—Per què no? Si s'ha de fer... **Eduard Voltas**